

بررسی طرح‌های نوآورانه جایگزینی خوراک دام و طیور

طرح‌های نوآورانه جایگزینی خوراک دام و طیور در جلسه کارگروه کمیسیون کشاورزی اتاق تبریز مورد بررسی قرار گرفت.

به گزارش روابط عمومی اتاق تبریز، جلسه کارگروه کمیسیون کشاورزی اتاق تبریز به منظور بررسی چهار طرح نوآورانه جایگزینی خوراک دام و طیور و همچنین بررسی پیشنهاد خانه کشاورز استان مینی بر تاسیس تشکل تجار محلی کشاورزی در اتاق تبریز برگزار شد.

نائب رئیس و مسئول کارگروه زراعت، باغبانی، امور دام و طیور کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی تبریز در این جلسه با اشاره به اهمیت معرفی چهار محصول نوآورانه برای جایگزینی نهاده های موجود دام و طیور گفت: این محصولات به اتحادیه ها و انجمن های دام و طیور معرفی خواهد شد تا به منظور استفاده اعضا به صورت پایلوت اقدام شود.

سعداله اسکندری افزود: این موضوع به معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان نیز منعکس خواهد شد تا حمایت های قانونی برای تولید و ترویج این محصولات انجام شود.

تولید خوراک دام با استفاده از پسماندهای کشاورزی

فعال بخش کشاورزی آذربایجان شرقی نیز گفت: با همکاری چندین ساله متخصصان شیمی، بیوتکنولوژی و فیزیک، محصول نوآورانه تولید خوراک دام از 9 نوع پسماند باغی و زراعی را با فرمول ابداعی و استفاده از ترکیبات معین و حجم دهنده ها تولید شده است.

رضا موقر افزود: با بررسی هایی که انجام شده، این محصول موجب افزایش 25 درصدی تولید گوشت و افزایش 30 درصدی تولید شیر در دام شده است.

وی ادامه داد: ماشین آلات مربوطه که از پسماند و ضایعات کشاورزی، خوراک دام تولید می کنند به صورت پُرتابل و سیار هستند و می توانند با استقرار در باغات و مزارع، فرایند تولید را انجام دهند و از لحاظ صرفه اقتصادی دارای مزیت هستند.

حمایت از طرح ها و محصولات نوآورانه در تامین نیازهای واحدهای دامی

محمدرضا بادامی، نماینده معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی نیز با اعلام حمایت این سازمان از طرح ها و محصولات نوآورانه در تامین نیازهای واحدهای دامی گفت: این محصولات باید برای بررسی به کارگروه تولیدات دامی این سازمان ارجاع شود.

کسائی، رئیس اتحادیه صنعت دامپروری و کشاورزی آذربایجان شرقی نیز گفت: ترویج آخرین یافته های علمی بخش کشاورزی مستلزم فرهنگ سازی در بین جامعه هدف و حضور و ارائه مستقیم محصولات نوآورانه و تجربه مستقیم به وسیله دامداران و کشاورزان برای جایگزینی است.

باید امنیت آب و خاک را در برنامه های خود در نظر بگیریم

معاون پژوهشی مرکز آموزش و تحقیقات جهاد کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی نیز ضمن تاکید بر لزوم حمایت از جامعه علمی کشور و طرح های نوآورانه اظهار کرد: باید با اجرای طرح های بهره وری وزارت جهاد کشاورزی حجم ضایعات کشاورزی را پایین بیاوریم ولی در این زمینه باید توجه داشت که همواره ضایعات غیرقابل حذف هستند.

توسلی با بیان این که کشت محصولاتی مانند ذرت باعث فقیر شدن خاک از مواد آلی شده است، گفت: قیمت کودهای شیمیایی، حیوانی و آلی گران بوده و آب بری در تولید نهاده های دام نیز بیشتر است بنابراین باید امنیت آب و خاک را در برنامه های خود در نظر بگیریم .

حسین خانی، مدیر گروه علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز نیز با اشاره به بررسی طرح تولید لارو حشرات با استفاده از پسماندهای شهری و ضایعات میادین میوه و تره بار و اهمیت جیره های متعادل تامین پروتئین در خوراک دام گفت: پروتئین این محصول 35 درصد و بیشتر از محصول سویا است تولید محصول سویا آب بر بوده و این محصول می تواند در کنار محصولات تولیدی از پسماندهای کشاورزی به عنوان مکمل و تامین کننده پروتئین عمل کند همچنین این محصول در خوراک دام و طیور نیز قابل استفاده است.

محقق مرکز آموزش و تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی نیز با اشاره به طرح مربوط به پرورش دو گونه لارو حشرات گفت: این طرح هم در تغذیه بلدرچین می تواند استفاده شود و هم در تغذیه دام می تواند به عنوان جایگزین بخشی از سویای مصرفی مورد استفاده قرار گیرد.

حُسن حاجاتی افزود: از این حشرات، محصولات جانبی مانند روغن، ویتامین E، اسید چرب امگا3، پروتئین و ... هم می تواند استحصال شود.

محقق مرکز آموزش و تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی با اشاره به طرح نوآورانه تولید جلبک اسپیرولینا از ضایعات محصولات لبنی که این محصول خواص آنتی اکسیدانی بسیار قوی دارد، گفت: به دلیل تانن های موجود در این محصول باید روی کنجاله آن تحقیق انجام شود تا با تانن زدایی بتوانیم 7 تا 8 درصد سوپای مصرفی خوراک دام و طیور را کاهش داده و این محصول را جایگزین آن کنیم.

معاون مدیر کل دامپزشکی آذربایجان شرقی نیز با اشاره به ضوابط سختگیرانه ای که در گذشته در پذیرش محصولات جدید به عنوان نهاده یا خوراک دام و طیور از سوی این اداره اعمال می شد، گفت: جامعه علمی بر این باور بود که سویا نهاده ای غیرقابل جایگزین است اما زمانی که بحران کمبود سویا پیش آمد با کاهش تدریجی توام با احتیاط میزان سویا (جایگزینی به صورت کاهش 2 درصدی در هر بار تست جایگزینی) و جایگزین کردن آن با کنجاله سویا و کنجاله آفتابگردان باور به جایگزینی تقویت شد.

ناصر ابراهیمی صدر تاکید کرد: موضوع جایگزینی نهاده ها در حال نهادینه شدن است به نحوی که سازمان دامپزشکی کشور دستورالعمل پرورش مگس سرباز سیاه را به عنوان جایگزینی برای 10 درصد سوپای مصرفی دام صادر کرده است.

حجم بالای 20 تا 25 درصدی ضایعات در تولید محصولات کشاورزی

بشیر جعفری، مدیر عامل صندوق حمایت از بخش کشاورزی آذربایجان شرقی نیز با اشاره به حجم بالای 20 تا 25 درصدی ضایعات در تولید محصولات کشاورزی و محدودیت آب گفت: با وضع فعلی به واردکننده صرف نهاده های دامی تبدیل خواهیم شد و با شرایط موصوف، توجه به کشت فراسرزمینی اهمیت پیدا می کند.

دبیر خانه کشاورز آذربایجان شرقی نیز در خصوص پیشنهاد تاسیس تشکل تجار محلی کشاورزی گفت: با افزایش وظایف جهاد کشاورزی، قسمتی از وظایف اقتصاد بازرگانی بخش کشاورزی از وزارت صمت به این وزارتخانه منتقل شده است.

مصطفی قنبری افزود: سیستم دولتی کشاورزی از دهه های قبل، با حذف سیستم ارباب رعیتی، امورات اجرایی اقتصاد کشاورزی را به شرکت های تعاونی واگذار کرده اما این شرکت ها در عمل وظایف محوله را نمی توانند به خوبی اجرا کنند.

وی ادامه داد: در گذشته که وظایف اقتصاد بازرگانی بخش کشاورزی در وزارت بازرگانی یا وزارت صمت متمرکز بود این وزارتخانه با ارتباطات خوبی که با شهرداری ها و سازمان میادین آنها داشت مسائل و مشکلات کمتر به چشم می خورد.

دبیر خانه کشاورز آذربایجان شرقی اظهار کرد: با انتقال وظایف به جهاد کشاورزی، این وزارتخانه، هم مسائل کنترل، قیمت گذاری و مسائل نظارتی را انجام می دهد هم سایر وظایف مرتبط با اقتصاد بازرگانی بخش کشاورزی را با حضور در مراکز تولید کشاورزی و باغات و مزارع انجام می دهد.

قنبری درخواست این تشکل از اتاق بازرگانی تبریز را پرکردن خلاء موجود در بخش بازرگانی کشاورزی در محل های تولید کشاورزی عنوان کرد و گفت: اتاق بازرگانی در محل های تولید کشاورزی، تشکل هایی اقتصادی با هدف ایجاد ارتباط بین تجار عمده و صادرکنندگان با تجار محلی (تولیدکنندگان و یا تجار کشاورزی محلی) برقرار کند و در این زمینه تولیدکنندگان و بازرگانان محلی را شناسنامه دار کند.

وی افزود: شرح وظایف این تشکل ها علاوه بر تطبیق استانداردهای تولید، نظارت های فنی، درجه بندی و بسته بندی محصول، بازررسانی، کاهش ضایعات و استحصال محصول قابل قبول برای صادرات، برای بازار داخل و در کل، پر کردن خلاء بازرگانی بخش کشاورزی پیشنهاد می شود.

یعقوب کریمی عضو خانه کشاورز آذربایجان شرقی نیز گفت: در توسعه بخش کشاورزی سه عامل عمده انگیزش، آموزش و ترویج باید توامان مد نظر قرار گیرد و با توجه تمام خلاء ها در تشکل های موجود بخش کشاورزی، اتاق بازرگانی باید در ایجاد تشکل تجار محلی بخش کشاورزی اقدام کند.

مدیر عامل صندوق حمایت از بخش کشاورزی آذربایجان شرقی نیز موضوع ایجاد ارتباط مستقیم و موثر بین تولیدکننده و صادرکننده را حلقه مفقوده بخش کشاورزی عنوان کرد و گفت و افزود: در دهه های متمادی وزارت بازرگانی یا صمت و جهاد کشاورزی نتوانسته اند این خلاء و نقیصه را رفع کنند.

بشیر جعفری با بیان این که نیاز بخش کشاورزی استان و کشور تاسیس مراکز تجاری در بازارهای مزیت دار در کشورهایمانند عراق، هندوستان و روسیه است، گفت: گلخانه داران و تولیدکنندگان بزرگ بخش کشاورزی در بازاریابی مشکلی ندارند بنا بر این برای حمایت و کمک به صادرات تولیدکنندگان کوچک و متوسط بخش کشاورزی باید از طریق ایجاد مراکز تجاری در خارج از کشور بسترسازی برای توسعه صادرات انجام شود.

وی همچنین ادامه داد: حمایت از تولیدکنندگان کوچک با خرید تضمینی محصولات کشاورزی راه حلی دائمی نیست.

تصمیمات این جلسه به شرح زیر بود:

1- مقرر شد برای معرفی 4 طرح نوآورانه جایگزینی خوراک دام و طیور، دبیرخانه کمیسیون ها نسبت به تشکیل جلسات تخصصی برای معرفی هر طرح به طور جداگانه با حضور

نمایندگان مراکز دانشگاهی، تحقیقاتی و صاحبان ایده و تشکل های بخش خصوصی برگزار کنند.

2- مقرر شد معاونت بهبود تولیدات دامی جهاد کشاورزی استان، موضوع بررسی 4 طرح نوآورانه جایگزینی خوراک دام و طیور را در دستور جلسه کارگروه تخصصی تولیدات دامی استان جهت شمول حمایت های قانونی برای تولید و ترویج آنها قرار دهد.

3- مقرر شد خانه کشاورز استان، طرح پیشنهادی خود مبنی بر تاسیس تشکل تجار محلی کشاورزی را به اتاق بازرگانی تبریز جهت بررسی و اعلام نظر، ارائه دهد.

در این جلسه، چهار محصول نوآورانه جهت جایگزینی در خوراک دام و طیور به شرح زیر معرفی شد:

1- طرح تولید خوراک دام با استفاده از پسماندهای زراعی و باغی که توسط یکی از هلدینگ های کشاورزی استان تجاری سازی شده است.

2- طرح پرورش لارو حشرات با استفاده از پسماندهای شهری و ضایعات میادین میوه و تره بار توسط دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز

3- طرح پرورش دو گونه لارو حشرات مورد استفاده در تغذیه طیور و جایگزین بخشی از سویا در تغذیه دام توسط مرکز آموزش و تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان

4- طرح تولید جلبک اسپیرولینا از ضایعات محصولات لبنی (جایگزین سویا در تغذیه دام) توسط مرکز آموزش و تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان

در این جلسه در خصوص ضرورت های توجه به جایگزینی نهاده های دام و طیور با محصولات نوآور، دلایل زیر عنوان شد.

1- احتمال حذف ارز ترجیحی و مشکلات واردات

2- وابسته بودن امنیت غذایی کشور به واحدهای تولید دام و وابسته بودن استمرار تولید این واحدها به خوراک و نهاده ها

3- حجم زیاد پسماندها و ضایعات کشاورزی در کشور (سالانه 12 میلیون تن تولید محصولات باغی و زراعی داریم که 5/2 میلیون تن آن ضایعات و پسماندها است که حجم واردات خوراک دام و طیور سالانه 18 میلیون تن است)

4- قیمت بالای جو و ذرت با توجه به این که 40 درصد نهاده های گندم و جوی کشور از کشورهای روسیه و اوکراین تامین می شود و شرایط جنگی موجود، هم افزایش روزافزون قیمت و هم مشکل در بارگیری و ارسال آن به ویژه از مسیر دریای سیاه را باعث شده است.

5- مدت زیاد ماندگاری در سیلو که پس از باز شدن سیلو، این محصولات، 2 سال ماندگاری دارند و فساد هوازی همچون کپک و قارچ ندارند که با توجه به عدم انتقال آن از دام به حیوان امنیت غذایی لازم را فراهم می کنند.

6- در این محصولات ، ایمنی و افزایش طول عمر دام با استفاده از یک سری مخمر و باکتری ها تامین شده است.

7- غنی سازی این محصولات با استفاده از منابع پروتئینی و اسید آمینه انجام شده است.

8- در فرآیند تولید این محصولات قابلیت حذف یا استفاده از باگاس وجود دارد.

9- ظرفیت صادراتی این محصولات بالا است.

10- کشت محصولاتی همچون ذرت باعث فقیر شدن خاک از مواد آلی شده بنا بر این جایگزینی و کاهش مصرف آن ضروری است.

11- با توجه به قیمت بالای کودهای شیمیایی، حیوانی و آلی، استفاده صد درصدی از نهاده های فعلی گرانی محصولات زنجیره تولید را در پی دارد.

12- آب بری در کشت نهاده های دام زیاد است بنا بر این باید امنیت آب و خاک در برنامه های این بخش در نظر گرفته شود.

